

Zittingsdocument

B9-0099/2024

2.2.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie
ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement
over de rechtsstaat en mediavrijheid in Griekenland
(2024/2502(RSP))

**Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido
Álvarez, Ioan-Rareș Bogdan, Lukas Mandl, Nadine Morano, Jeroen
Lenaers, Michaela Šojdrová, Loucas Furlas, Eleni Stavrou,
Anna-Michelle Asimakopoulou, Manolis Kefalogiannis, Stelios
Kypouropoulos, Vangelis Meimarakis, Maria Spyraiki, Theodoros
Zagorakis, Paulo Rangel**
namens de PPE-Fractie

B9-0099/2024

Resolutie van het Europees Parlement over de rechtsstaat en mediavrijheid in Griekenland (2024/2502(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), en met name de artikelen 2, 3, 4, 6, en 7,
 - gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen betreffende de eerbiediging, de bescherming en de bevordering van democratie, de rechtsstaat en de grondrechten in de Unie,
 - gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien de grondwet van Griekenland van 9 juni 1975,
 - gezien de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens,
 - gezien de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie,
 - gezien het geactualiseerde verslag van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten van 24 mei 2023 getiteld “Surveillance by intelligence services: Fundamental rights safeguards and remedies in the EU — 2023 update” (Toezicht door inlichtingendiensten: waarborging van grondrechten en rechtsmiddelen in de EU — update 2023),
 - gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens,
 - gezien zijn aanbeveling van 15 juni 2023 aan de Raad en de Commissie naar aanleiding van het onderzoek naar vermeende inbreuken op en gevallen van wanbeheer bij het toepassen van het Unierecht met betrekking tot het gebruik van Pegasus en soortgelijke spyware voor surveillance¹,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 5 juli 2023 getiteld “Verslag over de rechtsstaat 2023 — Situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie” (COM (2023) 0800) en het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie van 5 juli 2023 getiteld “2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece” (SWD(2023)0808) (alleen in het Grieks en Engels),
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat Griekenland een stabiele constitutionele democratie is met een modern en robuust socialezekerheidsstelsel, en dat de rechten en waarden die zijn verankerd in artikel 2 VEU en het Handvest van de grondrechten² volledig door het land worden

¹PB C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj>.

²In de “Democracy Index 2022” van de *Economist* steeg Griekenland ten opzichte van het voorgaande jaar met

omarmd;

- B. overwegende dat de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting in Griekenland volledig worden gewaarborgd in artikel 14 van de Griekse grondwet en dat de bescherming van journalisten verder wordt gewaarborgd door de gedragscode voor het beroep van journalist, hetgeen er blijk van geeft dat het land is toegewijd aan de handhaving van democratische beginselen; overwegende dat dit tot uiting komt in het pluralistische medialandschap van Griekenland;
- C. overwegende dat Griekenland vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot vier van de vijf aanbevelingen uit het Verslag over de rechtsstaat 2022 van de Commissie, en de rechtsstaat en mediavrijheid blijft versterken door middel van de digitalisering van het justitiesysteem, hervormingen ter bestrijding van corruptie, maatregelen ter versterking van de transparantie met betrekking tot media-eigendom en toewijzing van overheidsreclame, het versterken van de toezichthoudende autoriteit voor de media en het verbeteren van de werkomgeving voor journalisten;
- D. overwegende dat er maatregelen zijn genomen om bedreigingen en aanvallen op journalisten aan te pakken, waaronder de oprichting van een taskforce voor de bescherming en weerbaarheid van journalisten;
- E. overwegende dat de Raad van Europa³ en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa⁴ het interministerieel memorandum van overeenstemming van 23 mei 2022 over de bescherming, veiligheid en weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals en de oprichting van een taskforce hebben verwelkomd als maatregelen die de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten ten goede komen;
- F. overwegende dat Griekenland een reeks initiatieven heeft ontplooid met het oog op de uitvoering van Aanbeveling (EU) 2021/1534 van de Commissie over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie⁵ en aanbeveling CM/Rec(2016)4 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa over de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten en andere media-actoren;
- G. overwegende dat Griekenland het Griekse Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in overeenstemming met de aanbevelingen van de Groep van Staten tegen Corruptie ingrijpend heeft gewijzigd, om deze op één lijn te brengen met moderne voorwaarden voor bijzonder ernstige misdrijven en om de verstorende elementen die waren geïntroduceerd met het wetboek van strafrecht van 2019, aan te pakken;

negen plaatsen naar de 25e positie, waarmee het een van de best presterende landen in de lijst is. De stijging van Griekenland is de op vier na grootste stijging van alle landen die in de lijst zijn opgenomen.

³ Raad van Europa, "[How to protect journalists and other media actors? – Extended Implementation Guide to selected topics under Prevention and Promotion Pillars of the Guidelines of Recommendation CM/Rec \(2016\)4 on the Protection of journalism and safety of journalists and other media actors](#)", juli 2023.

⁴ OVSE-Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten, "[Greece, Early Parliamentary Elections, 21 May 2023 – ODIHR Election Assessment Mission Final Report](#)", 21 november 2023, blz. 17.

⁵ Aanbeveling (EU) 2021/1534 van de Commissie van 16 september 2021 over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie (PB L 331 van 20.9.2021, blz. 8).

1. merkt op dat de grondwettelijke en wettelijke waarborgen inzake de vrijheid en pluriformiteit van de media in Griekenland de afgelopen maanden verder zijn versterkt door middel van een reeks wetgevingshervormingen en administratieve maatregelen;
2. is ingenomen met de vooruitgang die Griekenland heeft geboekt met betrekking tot de aanbevelingen uit het Verslag over de rechtsstaat 2022; is ingenomen met de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt met betrekking tot de openbaarmaking van vermogensbestanddelen door overheidsfunctionarissen; onderstreept de vooruitgang die is geboekt op het gebied van vervolgingen en eindarresten in corruptiezaken; wijst op de invoering van aanvullende waarborgen om de arbeidsomstandigheden en de fysieke veiligheid van journalisten te verbeteren; merkt op dat er enige vooruitgang is geboekt om ervoor te zorgen dat de registratievereisten voor maatschappelijke organisaties evenredig zijn, met het oog op het behoud van een open kader waarbinnen zij kunnen werken⁶;
3. is ingenomen met de succesvolle omzetting van de richtlijn audiovisuele mediadiensten⁷, die onder meer de transparantie ten aanzien van media-eigendom versterkt en de onafhankelijkheid van toezichthouders voor de media waarborgt; erkent voorts dat wet 4779/2021 de onafhankelijkheid van de nationale raad voor radio en televisie ten opzichte van de regering en andere overheidsinstanties heeft versterkt, en de transparantie ten aanzien van media-eigendom heeft verbeterd; is ingenomen met de nieuwe waarborgen tegen marktconcentratie die zijn opgenomen in de wetten 5005/2022 en 4915/2022, die de transparantie ten aanzien van media-eigendom en overheidsreclame verder versterken en moeten bijdragen tot het verminderen van de risico's die zijn vastgesteld in de verschillende lijsten inzake mediavrijheid, zoals de "2023 Media Pluralism Monitor";
4. is ingenomen met de verklaring van Griekenland dat het zich ertoe verbindt de Europese wet inzake mediavrijheid en de richtlijn inzake strategische rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP's) volledig ten uitvoer te leggen;
5. is ingenomen met de goedkeuring van een interministerieel memorandum van overeenstemming over de bescherming, veiligheid en weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals; merkt op dat in dit memorandum van overeenstemming een gemeenschappelijk kader uiteen wordt gezet voor de bescherming en veiligheid van journalisten, met inbegrip van wetgevings- en niet-wetgevingsinitiatieven, alsook een institutioneel kader voor het plannen, monitoren en evalueren van de nationale uitvoering van EU-aanbevelingen en -resoluties, teneinde de behoeften van journalisten in kaart te brengen en hen weerbaarder te maken en op te leiden, en tegelijkertijd journalisten voor te lichten over gelijkheid in de media, persoonlijke bescherming en digitale geletterdheid;
6. wijst op de oprichting van een taskforce in het kader van het memorandum van overeenstemming, met als doel de veiligheid en onafhankelijkheid van journalisten en

⁶ Werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld "2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece" (SWD(2023)0808), blz. 3 (alleen in het Grieks en Engels).

⁷ Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) (PB L 95 van 15.4.2010, blz. 1).

andere mediaprofessionals te versterken⁸; is ingenomen met de voorlichtingsactiviteiten van de taskforce en zijn activiteiten inzake de monitoring van de veiligheid van journalisten, waarmee is gestart in overeenstemming met Aanbeveling (EU) 2021/1534 van de Commissie;

7. is ingenomen met de oprichting in januari 2023 van het “International Training Centre for the Safety of Journalists and Media Professionals” en met de uiteenlopende activiteiten van dit opleidingscentrum;
8. erkent de nieuwe stappen die Griekenland heeft gezet om de onafhankelijkheid van de publieke media te waarborgen, met name door de goedkeuring van Wet 5062/2023 (A 183), waarin de voorwaarden en procedures zijn vastgesteld voor de benoeming van directeuren en andere hogere managementfuncties bij overheidsorganen;
9. onderstreept dat de Griekse Federatie van journalistenvakbonden, in het kader van de activiteiten van de taskforce, een waarnemingspost heeft opgericht voor het monitoren en voorkomen van SLAPP’s en voor het verlenen van steun aan journalisten die doelwit zijn geworden van SLAPP’s;
10. is van mening dat de recente inspanningen van Griekenland, die zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen omvatten, ervoor gezorgd hebben dat het land nu beter presteert waar het gaat om waarborging van de veiligheid van journalisten; verwacht dat Griekenland haar inspanningen in deze richting zal blijven voortzetten;
11. is ingenomen met de sluiting van de collectieve arbeidsovereenkomst die in augustus 2022 tussen de Griekse Staat en de journalistenvakbonden tot stand is gekomen, en waarin de arbeidsomstandigheden van journalisten die in dienst zijn van overheidsinstellingen en -entiteiten worden vastgelegd en de verstrekking van veiligheidsuitrusting, verzekeringen en andere financiële voordelen dan salaris worden gewaarborgd;
12. is ingenomen met maatregelen ter ondersteuning van werkende journalisten die toegang tot formele en doeltreffende sociale bescherming waarborgen, alsook andere praktische steunmaatregelen, zoals het financieringsprogramma van de “United Organisation of Supplementary Pension and Healthcare Insurance for Journalists” (organisatie voor aanvullend pensioen en zorgverzekering voor journalisten);
13. neemt kennis van het lopende onderzoek naar de moord op journalist George Karaivaz op 9 april 2021 en van de arrestaties van de vermeende moordenaars; verzoekt de Griekse autoriteiten zich te blijven inspannen om alle verantwoordelijken voor de dood van George Karaivaz voor de rechter te brengen; veroordeelt ten stelligste de criminalisering van, aanvallen en moorden op journalisten vanwege hun werk in de EU en daarbuiten, met inbegrip van de moorden op Daphne Caruana Galizia op 16 oktober 2017, Ján Kuciak en zijn verloofde Martina Kušnírová op 21 februari 2018, Viktoria Marinova op 6 oktober 2018 en Peter R. de Vries op 15 juli 2021; benadrukt de

⁸ In het hoofdstuk over Griekenland in het Verslag over de rechtsstaat 2023 wordt verklaard dat “[t]he creation of the Task Force for the protection and the strengthening of the journalists’ position is an important step”, en tevens wordt opgemerkt dat ook de vereniging van journalisten de taskforce als een belangrijke stap beschouwde (SWD(2023)0808).

cruciale rol die zij spelen bij het onthullen van de waarheid, het beschermen van de democratie en het beëindigen van de cultuur van straffeloosheid; brengt verder hulde aan alle journalisten die de afgelopen jaren in Europa zijn vermoord;

14. neemt nota van het feit dat Griekenland hoge beschermingsnormen waarborgt voor personen die inbreuken op het Unierecht melden, zoals bepaald in wet 4990/2022, waarmee de klokkenluidersrichtlijn volledig ten uitvoer wordt gelegd⁹;
15. onderstreept dat Griekenland controversiële wettelijke bepalingen, zoals artikel 191 van zijn Wetboek van Strafrecht, heeft gewijzigd om de bezorgdheid over de verspreiding van desinformatie weg te nemen, waaruit blijkt dat het land zich inzet voor de bescherming van de rechten van journalisten¹⁰;
16. erkent dat Griekenland na de goedkeuring van wet 5002/2022 de eerste EU-lidstaat is geworden die alle transacties in verband met spyware en de verkoop of het bezit van, de handel in of het gebruik van spyware op zijn grondgebied verbiedt en bestraft;
17. onderstreept dat Griekenland de afgelopen jaren een beleid heeft vastgesteld dat erop gericht is de buitengrenzen van de EU te beschermen, onder meer door misbruik van het Europese asielstelsel door smokkelaars te voorkomen; is ingenomen met het feit dat Griekenland tegelijkertijd een geavanceerd mechanisme voor toezicht op de grondrechten heeft ontwikkeld, dat veel verder gaat dan de minimumnormen die in de EU-wetgeving zijn vastgelegd;
18. benadrukt dat de grootste operaties van Frontex plaatsvinden in Griekenland, in een operationele omgeving die uiterst moeilijk is; benadrukt dat Frontex er niettemin in slaagt de buitengrenzen van Europa te beschermen en tegelijkertijd duizenden levens te redden;
19. herhaalt dat maatschappelijke organisaties de nauwste partners van Griekenland zijn bij zijn inspanningen om de migratie te beheersen en asielprocedures op een waardige en efficiënte manier te laten verlopen;
20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie alsmede aan de regering en het parlement van Griekenland.

⁹ Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

¹⁰ Werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld “2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece” (SWD(2023)0808), blz. 22 (alleen in het Grieks en het Engels).